

Nøkur av umboðunum fyri oljufeløgini og føroyskar myndugleikar og feløg, sum arbeiða við GEM-verkætlanini. Aftast til vinstru Halvor Snarvold, sum er valdur sum styrisformaður í enn eitt ár. Uttast til høgru Dávid R. Hansen, samskipari av GEM-tiltakinum og Louisa Fjallsbak, skrivari. Tey starvast hjá Atlanticon.

GEM-verkætlanin gongur sum ætlað

JAN MÜLLER

Nú um dagarnar varð fundur í GEM, sum stendur fyri „Geotechnical - Environmental og Metocean“. Umboð fyri tey nærum 25 oljufeløgini, sum hava áhuga fyri at vera við í eini komandi oljuleiting við Føroyar, vóru komin til Havnar at halda fund. Tað eru tvey ár síðani, at samrøður millum føroysku oljufyri-

sitingina og oljufeløgini - eftir ynski frá føroyskari síðu, fóru til, at stovnaður varð ein felagsskapur ella arbeidsbólkur, sum skuldi hava til endamál at samskipa og gera kanningar av umhvørvinum við Føroyar, nú áðrenn byrjað verður at borað.

Talan er eina rættiliga einastandandi verkætlan, ta

einastu av sínum slag í heila tíkið, sum verður framd, áðrenn øki eru boðin út til leiting. Tað hevur so verið mett rætt og rimuligt, ikki minst tí, at umhvørvið við Føroyar eru so serstakt og viðkvæmt, at gera ymsar kanningar av bæði umhvørvinum sum so, streymi, aldu og víðurskiftum á

sjónum annars og síðani av víðurskiftunum á havbotninum eisini.

Arbeitt verður í trimum bólkum, sum eisini er greitt frá í tilfarinum á síðu 7, ið Atlanticon hevur gjørt. Á tíðindafundi í farnu viku greiddu formennirnir fyri teir tríggjar bólkarnar frá arbeiðinum higartil.

Alex Buvik, sum er settur av Oljufyrirsitingini at arbeiða við umhvørvismálum sigur seg vera sera væl nøgdan við arbeiðið hjá GEM higartil og hevur hann góðar vónir um, at nakað skilgott fer at spurjast burtur úr.

Tilfarið er sera týðningarmikið fyri Føroyar. Bæði

fyri at vera uppá forkant við sjálvan leitingina men eisini um als einki verður funnið. Tí tilfarið, sum verður savnað inn og kannað, vil geva føroyingum eina unika støðu í mun til so mong onnur lond, hvat kunnleika um eins egna umhvørvi viðvíkur. Her er so sum talan um eitt framhald og víðkan av tí stóra arbeiðinum, sum gjørt hevur verið hjá Biofar.

Tað er greitt, at vit eru fegnir um, at Føroyar sum fyrsta land nakrantíð hevur kunna fingið eitt slíkt samstarv og kanningararbeiði upp at standa, langt áðrenn ein útbjóðing fer fram. Talan er at gera kanningar fram til 1. oljuboringina og síðani at halda fram við hesum kanningunum eftir, at byrjað er at bora.

Tað er eisini vert at hava í huganum tær kanningar, sum eru gjørdar og framvegis verða gjørdar vestan fyri Hetland. Har hava oljufeløgini eisini tíkið seg saman í ein felagsskap, sum arbeidir við umhvørvinum. Tað nógva tilfarið frá hesum økinum, sum jú liggur so tætt upp at tí føroyska økinum, er ómetliga hent sum sammetingargrundarlag fyri føroyska umráðið.

Føroyar og oljufeløg týðandi samstarv í GEM

Operatørar, sum hava áhuga fyri føroysku undirgrundini, eru, stuðlaðir av Oljufyrirsitingini, í felag farnir undir at gera sær eina mynd av hesum økinum viðvíkjandi umhvørvisspurninginum. Verkætlanin, sum er nevnd GEM, hevur til endamáls at gera tað møgulegt fyri einstøku operatørarnar at gera eina nágreiniliga metan um møguleg vandamál, áðrenn royndarboringar byrja. Við at skipa umhvørvisleiðsluna fyri allar Føroyar sum eitt øki, ber til at brúka eina mannagongd, sum er meira umfatandi og gevur betri møguleikar fyri at arbeiða saman, eins og samstarvast kann um tilfeingið og bestu

arbeiðsháttir. Henda mannagongd gerst alt meira vanlig á nýggjum oljuleit-ingarleiðum. Tó er ein umhvørvisverkætlan sum hendaðongantið fyrr gjørd, áðrenn royndarboringar eru bjóðaðar út.

Tiltakið í Føroyum fevnir um trý sjálvstøðug evni sum á enskum máli ganga aftur í navninum GEM (Geotechnical, Environmental, Metocean). Hesi evni eru: jartøkni, umhvørvi og veður og havfrøði.

Jartøkniliga ætlanin, ið skal víðgera jarðfrøðiliga, jarðalísfrøðiliga og seismisk data tikið úr havbotninum og í jarðlagnum beint undir havbotninum.

Kanningar skulu gerast og data víðgerast fyri at staðfesta møgulegar vandar, ið kunnu stinga seg upp undir boringararbeiðinum. Vandar fevna um øki, har havbotnurin er óstöðugur, ella har lunnar við uppløystum ella trýstum gassi liggja tætt undir havbotninum, sum kunnu seta heilsu og trygd hjá arbeiðsfólki ella umhvørvi har í vanda

undir boringararbeiði.

Umhvørvisætlanin skal savna saman verandi data og gera nýggjar kanningar fyri at skapa eina fatan av livilendum, plantu- og djóralívi í føroyskum sjógvi, sum kunnu ávirka av eini oljuvinnu. Ætlanir, sum hóska til føroyska umhvørvið, skulu gerast, og samskipti verður við føroyskar myndugleikar, áhugabólkar innan

fiskivinnuna og almenningin.

Veður- og havfrøðiliga kanningararnar fevna um inn-savnan, skapan og samrunan av veður- og havfrøðiliga data. Hetta verður grundarlag í modellum fyri økið viðvíkjandi vindi, aldam og streymvíðurskiftum, sum kunnu væntast á sjónum kring Føroyar.

Frá tíðindafundinum, sum GEM og Atlanticon skipaðu fyri á Hotel Hafnia herfyri. Mynd jan

Kelda: Atlanticon

Framhald á síðu 7